

१०. अरुणस्य अपत्यं पुमान् ।
13. गुरुलघुचिह्नानि अङ्कयित्वा छन्दसः नाम लिखत । ५
अथ प्रजानामधिपः प्रभाते
जायाप्रतिग्राहितगन्धमाल्याम् ॥
14. अन्त-लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि लिखत । (अष्टानाम्) ८
१. पयस्विनी २. पत्रपुटे ३. भूतानुकम्पा ४. भक्त्या
५. कण्डूयमानेन ६. धारयतः ७. जिज्ञासमाना ८. शस्त्रभृताम्
९. उक्तवते १०. कामदुघाम्
15. अत्रत्यम् अलङ्कारं विवृणुत । ५
गुणवज्जनसंसर्गात् याति नीचोऽपि गौरवं ।
पुष्पमालानुषङ्गेण सूत्रं शिरसि धार्यते ॥
16. एकं विषयम् अधिकृत्य संस्कृतभाषया विंशतिवाक्यानि लिखत । १०
१. आधुनिकसंस्कृतमहाकाव्यम् २. संस्कृतपत्रिकाः
३. स्त्रीणां विद्याभ्यासस्य महत्त्वम् ४. दूरदर्शनम्
17. गतवर्षे केदारनाथक्षेत्रे घटिताम् अतिवृष्टिम् अधिकृत्य दश वाक्यानि
संस्कृतभाषया लिखत । ५

अथवा

नगरनैर्मल्यविषये भवताम् अभिप्रायं दशभिः वाक्यैः संस्कृतभाषया
विशदयत ।

ॐ
संस्कृतभारती
पत्रालयद्वारा संस्कृतम्
कोविदपरीक्षा

समयः - घण्टात्रयम्
अङ्काः - १००

दिनम् - जय सं॥ श्रावणकृष्णचतुर्दशी
भानुवासरः, २४.०८.२०१४

1. संस्कृतेन उत्तरं लिखत । (घण्टात्रयम्) ६
१. नलस्य पिता कः ?
२. दमयन्ती कं मनसा चिन्तयन्ती आसीत् ?
३. नलः कीदृशेन शरीरेण दमयन्त्याः समीपं गतवान् ?
४. नलस्य वंशः कः ?
५. दमयन्तीं परिणेतुं देवलोकात् के के आगतवन्तः ?
६. निषधदेशे कस्य प्रभावः आसीत् ?
७. कलिः कां प्रतिज्ञाम् अकरोत् ?
2. द्वयोः पदविभागं कृत्वा अन्वयरचनां प्रतिपदार्थं तात्पर्यं (संस्कृतभाषया) च
लिखत । १०
१. अन्येद्युःपुत्रात्मानुचरस्य भावं जिज्ञासमाना मुनिहोमधेनुः ।
गङ्गाप्रवाहान्तविरूढशष्पं गौरीगुरोर्गह्वरमाविवेश ॥
२. तं विस्मितं धेनुचवाच साधो मायां मयोद्भाव्य परीक्षितोऽसि ।
ऋषिप्रभावान्मयि नान्तकोऽपि प्रभुः प्रहर्तुं किमुतान्यहिंसाः ॥
३. सन्तानकामाय तथेति कामं राज्ञे प्रतिश्रुत्य पयस्विनी सा ।
दुग्ध्वा पयः पत्रपुटे मदीयं पुत्रोपभुङ्क्ष्वेति तमादिदेश ॥
3. एकस्य तात्पर्यं संस्कृतेन लिखत । ४
१. कामान् दुग्धे विप्रकर्षत्यलक्ष्मीं
कीर्तिं सुते दुष्कृतं या हिनस्ति ।
तां चाप्येतां मातरं मङ्गलानां
धेनुं धीराः सूनुतां वाचमाहुः ॥
२. व्याधितस्यार्थहीनस्य देशान्तरगतस्य च ।
नरस्य शोकदग्धस्य सुहृद्दर्शनमौषधम् ॥

4. अधोलिखितानां पदानां विग्रहवाक्यं समासनाम च लिखत । (सप्तानाम्) ७

१. कालिदासविरचितम्	२. दृढचित्ताः
३. हिमशीतलम्	४. करकिसलयेन
५. द्वाविंशतिः	६. अधर्मः
७. कुरूपम्	८. स्वच्छीकृत्य

5. सूचितस्य समासप्रभेदस्य उदाहरणं लिखत । (षण्णाम्) ६

१. द्विगुसमासः	२. अव्ययीभावः
३. पञ्चमीतत्पुरुषः	४. प्रादिसमासः
५. सप्तमीतत्पुरुषः	६. उपपदसमासः
७. उपमानपूर्वपदकर्मधारयः	

6. अधोनिर्दिष्टेषु वाक्येषु स्थूलाक्षरयुतानि पदानि परिष्कुरुत । ३

१. नैषधीयचरितं कालिदासेन रचितम् ।
२. सङ्ख्यापूर्वः समासः अव्ययीभावः ।
३. मुखचन्द्रं विराजते - अत्र उत्प्रेक्षालङ्कारः ।
४. वृकभीतः इत्यत्र षष्ठीतत्पुरुषः ।
५. इच्छार्थे णिच्प्रत्ययः भवति ।
६. साङ्ख्यदर्शनं पतञ्जलिना प्रवर्तितम् ।

7. उदाहरणानुसारं णिजन्तयुक्तं द्वितीयं वाक्यं लिखत । ५

अणिजन्तम्	णिजन्तम्
उदा - वृक्षात् फलं पतति ।	सः वृक्षात् फलं पातयति ।
१. शिष्याः कथां पठन्ति ।	अहं
२. छात्राः पाठं स्मरन्ति ।	गुरुः
३. अतिथिः आसने उपविशति ।	गृहस्थः
४. सेवकः वस्तुनि आनयति ।	स्वामी
५. शिशुः क्षीरं पिबति ।	माता

8. अधोनिर्दिष्टानां सन्नन्तरूपाणां विग्रहवाक्यानि लिखत । (पञ्चानाम्) ५

१. चिकीर्षति	२. मुमुक्षवः	३. सुषुप्सति
४. पिपासुः	५. तितीर्षति	६. जिज्ञासुः

9. संयोजयत । ३

१. भोजदेवः	१. वरदाम्बिकापरिणयः
२. भारविः	२. मीमांसासूत्राणि
३. तिरुमलाम्बा	३. चम्पूकारः
४. क्षेमेन्द्रः	४. नैषधीयचरितम्
५. जैमिनिः	५. किरातार्जुनीयम्
६. श्रीहर्षः	६. कथाकारः

10. अधोलिखितानि वाक्यानि शुद्धीकुरुत । ३

१. शिशुपालवधम् एकं खण्डकाव्यम् ।
२. विष्णुशर्मा बृहत्कथायाः कर्ता ।
३. वराहमिहिरः अलङ्कारशास्त्रज्ञः ।
४. पाणिनिः न्यायशास्त्रं विरचितवान् ।
५. क्षमारावः काचित् व्याकरणविदुषी ।
६. दमयन्ती ऋतुपर्णस्य पुत्री ।

11. ससन्दर्भं संस्कृतेन व्याख्यात । (पञ्चानाम्) १०

१. सर्वे राजानः तस्यां साभिलाषाः स्वर्गं न आयान्ति ।
२. दमयन्ती माम् एव यथा परिणयेत् तथा हंसश्रेष्ठः अकरोत् ।
३. भूलोके भैमीस्वयंवरः प्रवर्तिष्यते । तदर्थं प्रस्थिताः वयम् ।
४. एतेषु कः वा नलमहाराजः इति ज्ञातुं माम् अनुगृहीत ।
५. दिक्पालकाः मानवानाम् अस्माकं पूजाम् अर्हन्ति ।
६. राजन् ! निषधदेशाधिपः नलः एव दमयन्त्याः अनुरूपः वरः ।

12. रिक्तस्थानं पूरयत । ५

१. पर्वतस्य अपत्यं स्त्री	।
२. वरुणस्य अपत्यं पुमान्	।
३. अञ्जनायाः अपत्यं पुमान्	।
४. जनकस्य अपत्यं स्त्री	।
५. राधायाः अपत्यं पुमान्	।
६. सत्यकस्य अपत्यं पुमान्	।
७. कुन्त्याः अपत्यं पुमान्	।
८. गङ्गायाः अपत्यं पुमान्	।
९. शकुन्तलायाः अपत्यं पुमान्	।